
Els reptes de la Coeducació.

Una mirada internacional.

Col·legi Sant Miquel. VIC.
22 de febrer de 2024
Dra. Ingrid Agud-Morell

Els reptes de la Coeducació. Una mirada internacional ©
2024 by Ingrid Agud Morell is licensed under CC BY-NC-SA 4.0. To
view a copy of this license, visit
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Coeducació a Europa

Breu visió històrica

Foto: Escola rural de Massalcoreig (Lleida), 1962.

Coeducació a Europa

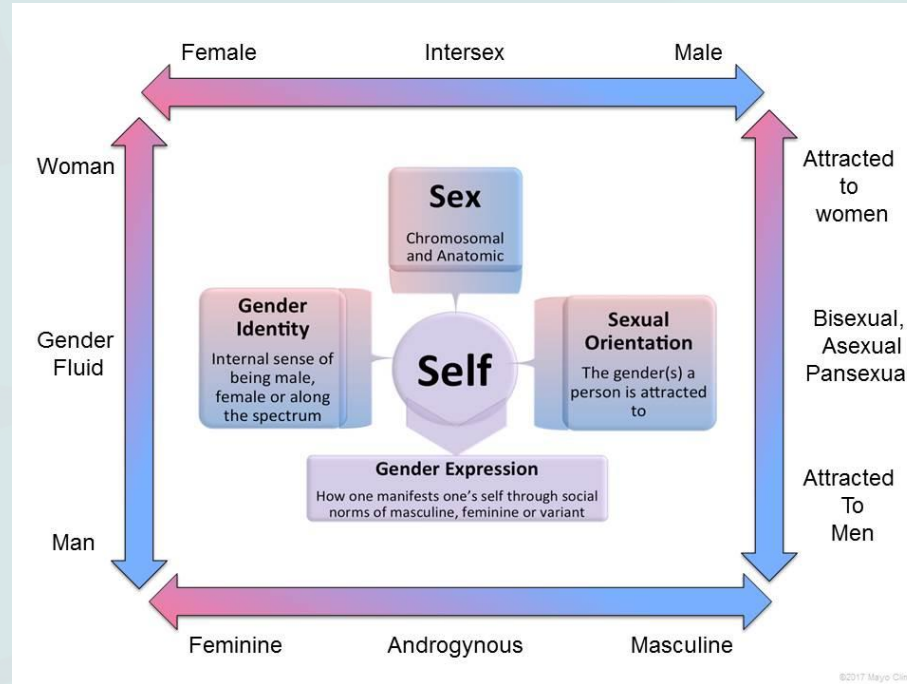
Origen: Feminisme i Pedagogia Feminista

- SISTEMA SEXE-GÈNERE
- PATRIARCAT
- ANDROCENTRISME

Els reptes de la Coeducació. Una mirada internacional ©
2024 by Ingrid Agud Morell is licensed under CC BY-NC-SA 4.0. To
view a copy of this license, visit
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

La coeducació a Europa

Sistema Gènere-Sexe

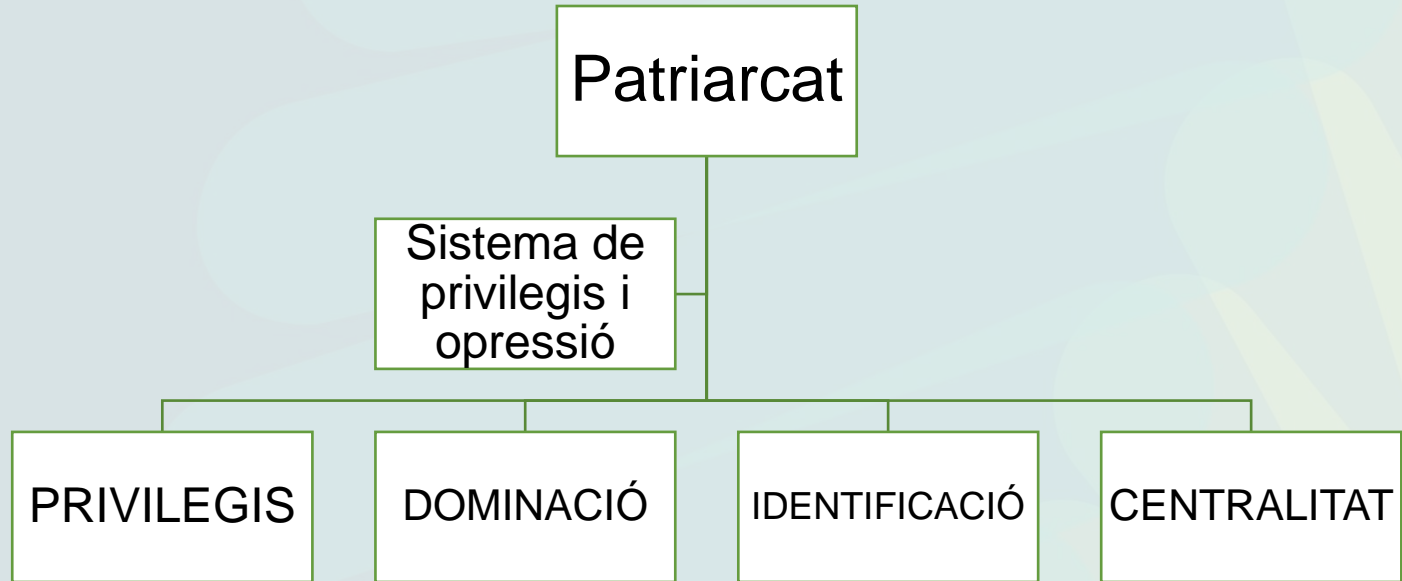

La coeducació a Europa

La coeducació a Europa

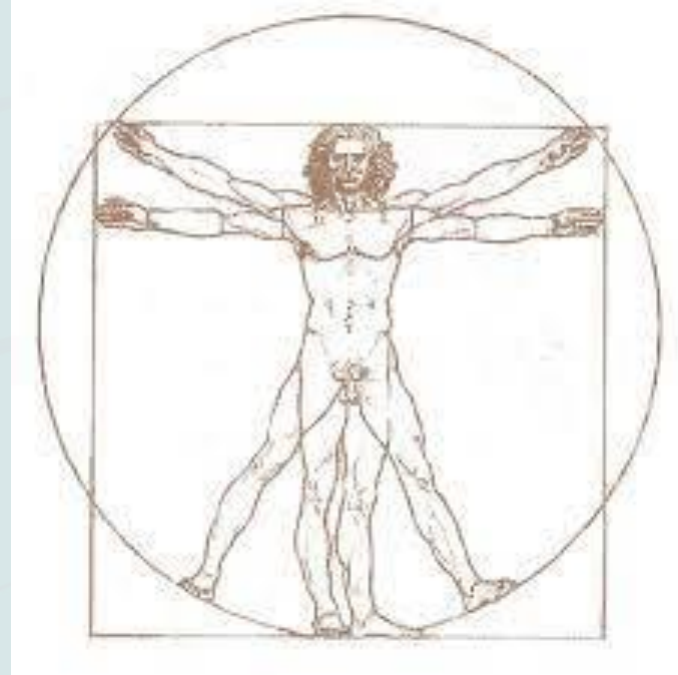
Patriarcat

La coeducació a Europa

Androcentrisme

"OBJECTIVITY HAS BEEN
LITTLE MORE THAN MALE
SUBJECTIVITY."
ADRIENNE RICH

Coeducació

Catalunya

Els nous vectors del currículum

La **incorporació de la coeducació**, en tant que principi rector del sistema educatiu i criteri orientador de l'organització pedagògica dels centres a tots els nivells i modalitats, és cabdal per afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, l'orientació sexual, la identitat o l'expressió de gènere.

Algunes idees de com ho podem fer

- Revisant sabers des d'una perspectiva de gènere per evitar les aproximacions androcèntriques i patriarcals que hi estableixen jerarquies.
- Fomentant l'educació sexual de manera inclusiva i amb un enfocament integral i lliure des del plaer i els drets sexuals i reproductius.
- Programant activitats amb un enfocament coeducador transversal que vagi més enllà d'una actuació puntual.
- Identificant i intervenint en situacions de conflicte vinculades a comportaments sexistes i LGTBI-fòbics que causin violència o discriminació.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Direcció General de l'Alumnat

Font: guia de l'educació bàsica. Els vectors del currículum. Departament d'Educació
Clica sobre la imatge per accedir a la guia.
Clica aquí per accedir a la [infografia](#)

19

La Coeducació

Qüestionar
la ceguesa
al gènere
(QUI)

Qüestionar
QUE
s'aprèn

Qüestionar
COM
s'aprèn

Qüestionar
ON
s'aprèn

Una petita reflexió...

**Com impacta el
gènere a les
escoles?**

Com impacta el gènere a l'escola

Dimensions

INFANTS

PROFESSORAT

PLANS D'ESTUDI/CONTINGUTS
I METODOLOGIES

Com impacta el gènere a l'escola

Territorialització

Preferències i
amistats de joc

Actituds
estereotipades

Rendiment
acadèmic

Sexisme i
LGTBI+ fòbia

Accés als
estudis

Com impacta el gènere a l'escola

CEGUESA AL GÈNERE

PROMOCIÓ
DESIGUAL I
DESENVOLUPAMENT
PROFESSIONAL

DIFICULTATS PER
CONCILIAR LA VIDA
LABORAL I FAMILIAR

INVISIBILITAT DEL
COL·LECTIU LGTBI+

FEMINITZACIÓ I BAIX
RECONeixEMENT DE
LES ETAPES INICIALS

RELACIÓ AMB LES
FAMÍLIES

Com impacta el gènere a l'escola

EN TOTES LES ASSIGNATURES

Referències

Invisibilitat

Androcentrisme

Ús sexista del llenguatge

Currículum ocult

TOT EL PROFESSORAT:

Revisar materials docents

Fer ús del llenguatge inclusiu

Compromís amb la igualtat.

L'ASSIGNATURA SUSPESA

Educació Sexual Integral

PROFESSORAT ESPECIALITZAT:

Oferir continguts especialitzats: incorporació explícita dels estudis de gènere.

Establir l'educació sexual integral com a part essencial de l'educació cap a una vida plena, centralitzant el benestar i la sobirania corporal.

L'EDUCACIÓ SEXUAL INTEGRAL

Què és i quins reptes troba?

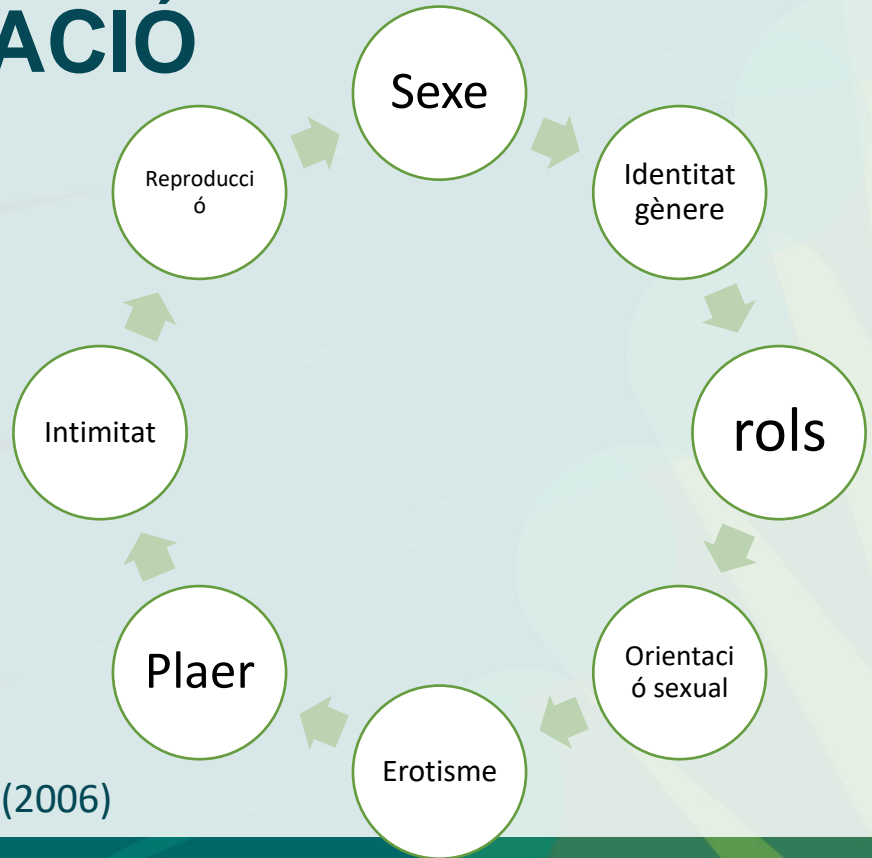
CONCEPTUALITZACIÓ

LA SEXUALITAT

ASPECTE CENTRAL DELS
ESSERS HUMANS.

INFLUENCIADA PER FACTORS
BIOLOGICS, PSICOLOGICS,
SOCIALS, ECONOMICS,
POLÍTIQS, ÈTICS, LEGALS,
HISTÒRIC, RELIGIOSOS I
ESPIRITUALS.

OMS (2006)

CONCEPTUALITZACIÓ

LES INFÀNCIES UNA CONSTRUCCIÓ CULTURAL

- Els infants participen activament a construir significats
- Adquireixen coneixement, valors, comportaments, entorn al gènere i la sexualitat i participen activament (Marre, 2014)
- **Construïm socialment la infància com una etapa asexual i innocent** (Davies i Robinson, 2010; Malgosa i Alvarez, 2022)

CONCEPTUALITZACIÓ

LES INFÀNCIES UN TEMA SENSIBLE

Asexualitat

Innocència

(des)Protecció

Una qüestió de drets

Els Drets dels Infants

Provisió

- Posseir
- Rebre
- Accedir

Protecció

- Tracte
- Actes
- Pràctiques

Participació

- Expressió
- Llibertat
- Participació

Art. 12 DONAR OPINIÓ

Art. 13 LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

Art. 14. LLIBERTAT DE CONSCIÈNCIA,
PENSAMENT I RELIGIÓ

Art. 15 LLIBERTAT D'ASSOCIACIÓ

Art. 16 PROTECCIÓ DE LA VIDA PRIVADA

Art. 17 ACCÉS A LA INFORMACIÓ

Una qüestió de drets

Els Drets dels Infants

Els drets sexuals i reproductius (DSIR) són un conjunt de drets humans que garanteixen que les persones puguin viure en llibertat i sense violència.

Suposen poder expressar i gaudir dels nostres cossos, les nostres sexualitats, els nostres desitjos i plaers lliures de tot tipus de violències i discriminacions.

Ens garanteixen poder exercir i gaudir de la plena sobirania corporal, orientació sexual i identitat i expressió de gènere així com també suposen “**poders vitals**” que en el seu reconeixement ple contribueixen a transformar les societats.

La seva garantia real és uns dels elements clau que ens permeten transitar a societats justes i lliures.

Una qüestió de drets

Els Drets dels Infants

LA SOBERANIA CORPORAL AL CENTRE

La **sobirania corporal** suposa l'erradicació de les violències masclistes i patriarcals; el dret al propi cos, a decidir la nostra sexualitat, dret a decidir ser mares i a no ser-ho, dret a l'avortament lliure, segur i gratuït i la sostenibilitat de la vida en les dimensions econòmica, ecològica, social. I, tot això des de la capacitat de prendre decisions des de la col·lectivitat partint de la idea que tots els cossos som interdependents i vulnerables i posant la vida al centre del sistema. I col·locant els cossos a territoris lliures de violències patriarcals.

L'Educació Sexual

Moviments
Higienistes
segle XIX

Declaració
dels Drets
Reproductius
s. XX

Salut
Reproductiva
i Sexual 1994

Dret a exercir
control sobre
el propi cos
1995
ONU Dones

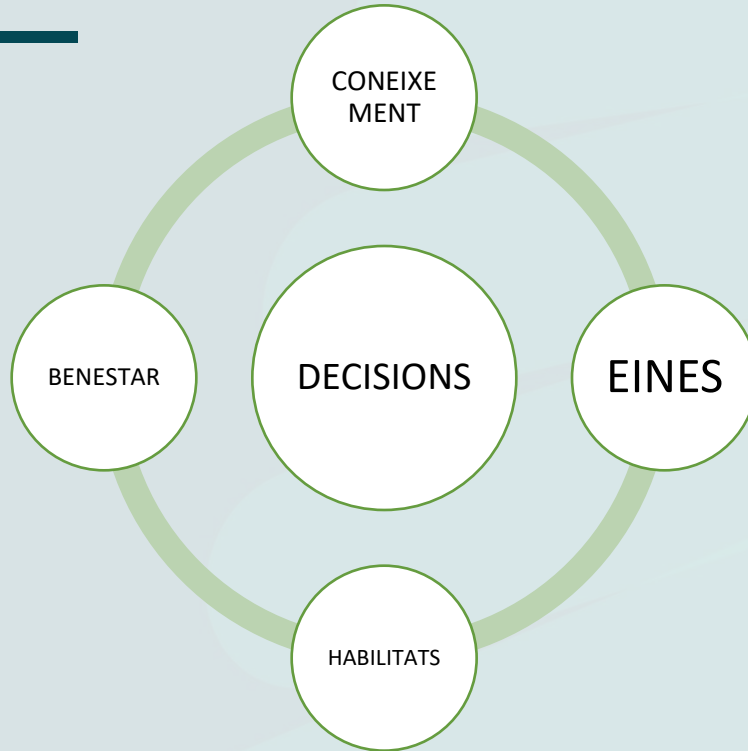
Salut Sexual
OMS 2006

ESI UNESCO
2018

L'Educació Sexual

“un procés que **es basa en un currículum** per a ensenyar i aprendre sobre els **aspectes cognitius, emocionals, físics i socials de la sexualitat**. El seu objectiu és preparar als nens, nenes i joves amb coneixements, habilitats, actituds i valors que els empoderaran per a: realitzar la **seva salut, benestar i dignitat**; desenvolupar relacions socials i sexuals **respectuoses**; considerar com les seves **eleccions** afecten el seu propi **benestar** i el dels altres; i entendre quins són **els seus drets al llarg de la vida** i assegurar-se de protegir-los” (UNESCO, 2018:16).

L'Educació Sexual

L'Educació Sexual

Eixos – CEJAS& COEDUCA'T

Societat i Drets
Sexuals

Relacions

Construcció
social del
gènere

Cossos

Plaers

Autocura de la
salut sexual

L'Educació Sexual

Mirada Internacional

49 Països han implantat ESI en l'estructura del currículum escolar (primària i secundària)

SUÈCIA: 4 anys: rols socials, igualtat i sexualitat

FINLÀNDIA: 7 anys: cos, relacions, cures.

FRANÇA: transversal a primària, específic a secundària. Coneixement drets.

URUGUAY: infantil i primària transversal, específic a secundària. Social i natura, Salut, ètica.

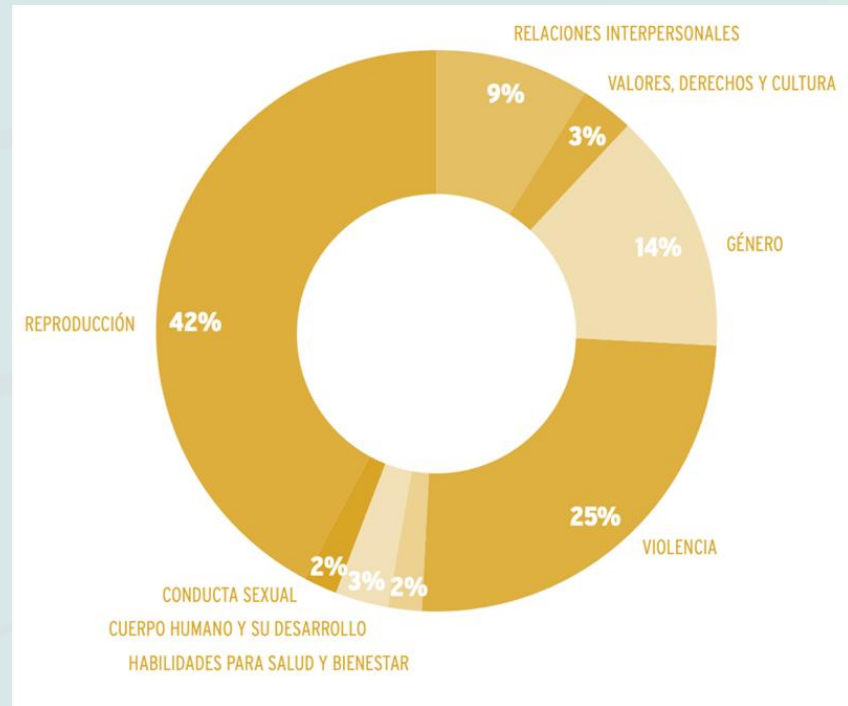
UNESCO, 2022

L'Educació Sexual

Mirada Internacional

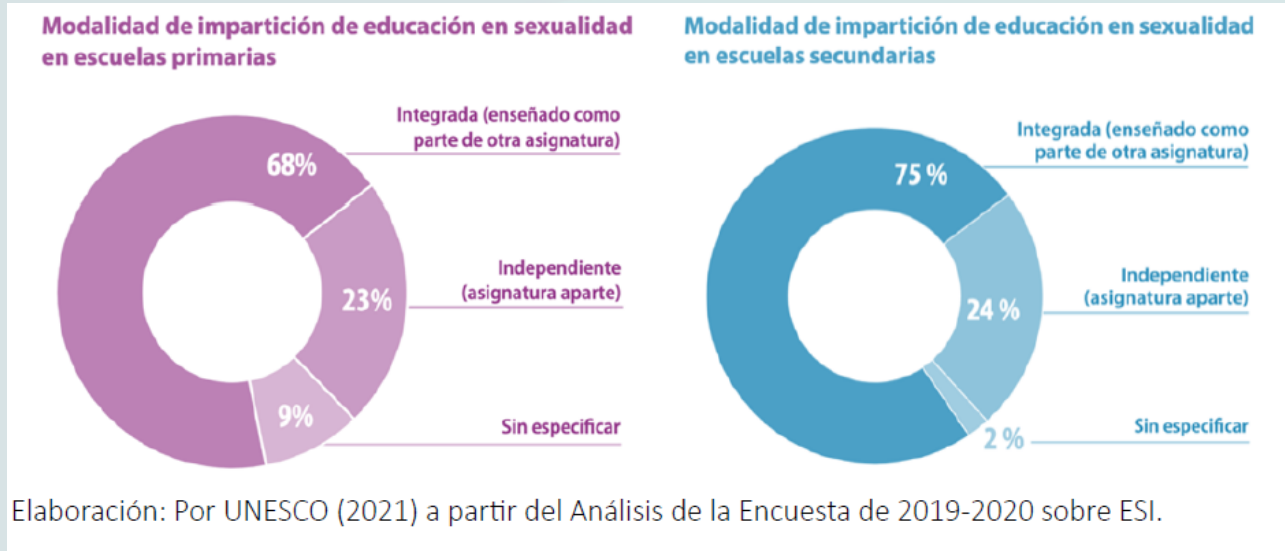
Espanya – Catalunya

Àmbit No Formal

L'Educació Sexual

Mirada Internacional

L'Educació Sexual

Reptes

- Perspectiva adultocèntrica.
- Ceguesa al gènere.
- Centrat en discurs de protecció i no en la salut sexual.
- Necessitat de formació i orientació al professorat.
- Manca de consens social sobre l'ESI.
- Dimensions com el plaer segueixen sent molt controvertides i difícils d'abordar.

Conclusions

IMPLICACIÓ DE LA DIRECCIÓ DEL CENTRE

- Equip directiu compromès amb la coeducació.
- Impulsar la formació del professorat en matèria de coeducació
- Donar suport als **projectes d'innovació** educativa amb perspectiva de gènere
- Destinar i **mobilitzar els recursos** per a que la coeducació siguin una realitat.

IMPLICACIÓ DE LES FAMÍLIES

- Construir **espais de participació** per intercanviar amb les famílies diàleg entorn a la coeducació.
- Identificar les pors** i les resistències i resoldre-les de manera col·lectiva.
- Reflexionar conjuntament sobre la igualtat i endegar **projectes conjunts**.

Gràcies!